

Työperusteinen maahanmuutto vaalikaudella 2023-2027

TEHTÄVÄNÄ HYVÄ TULEVAISUUS

EK:n maahanmuuttolinjaukset hallitusohjelmaan

40
000

Nostetaan työperusteisen maahanmuuton määrä vaalikauden loppuun mennessä vuositasolla **40 000:een** (noin 20 000 vuonna 2022). Määrää seurataan kuukausittain.

15
000

Tavoitteena nostaa aloittavien ulkomaalaisten opiskelijoiden määrä **15 000:een**. Opintojen jälkeen heistä työllistyisi Suomeen 75 prosenttia (tällä hetkellä 5 000, joista Suomeen työllistyy puolet).

50
000

Yhteensä tavoitteeksi yli **50 000** maahanmuuttajaa Suomeen töihin (40 000 + työllistyneet opiskelijat).

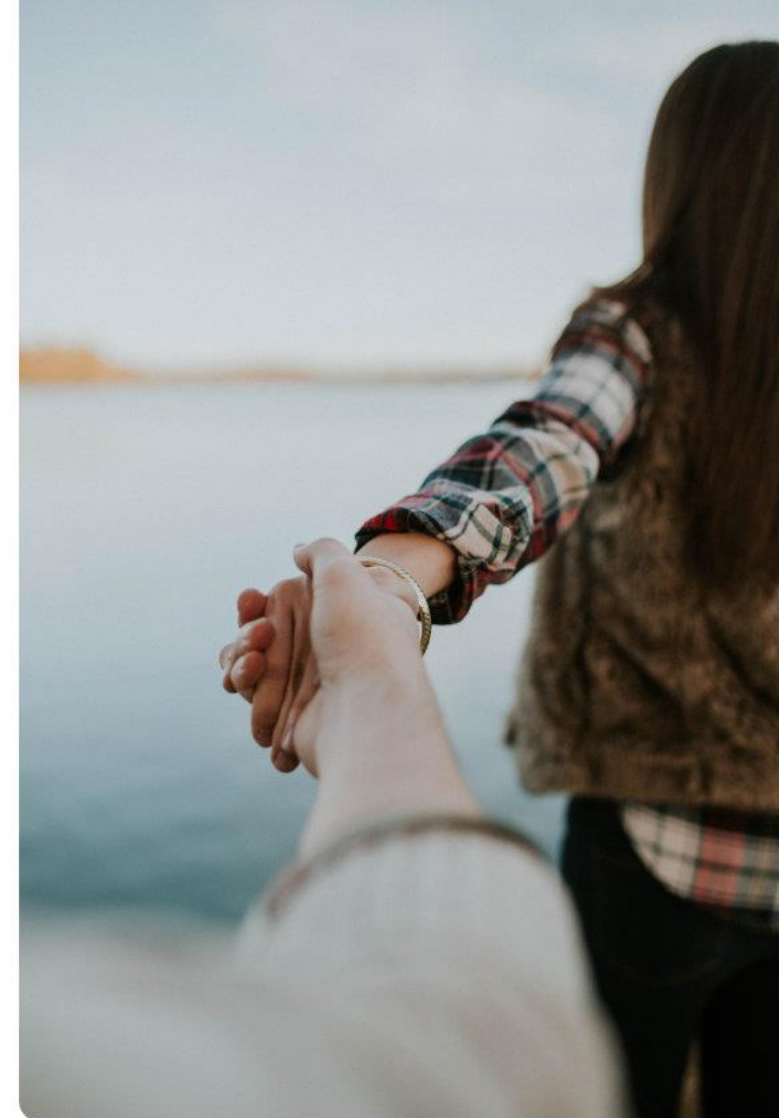
EK:n maahanmuuttolinjaukset hallitusohjelmaan

Mitoitetaan toimet niin, että yli 50 000 työhön tulijan tavoite täyttyy.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää:

- Tarveharkinnan poistamista
- Suomen houkuttelevuuden lisäämistä
- Lupaprosessien nopeuttamista
- Asettauttamisen tukemista
- Maahanmuuttoviraston siirtämistä työ- ja elinkeinoministeriön alaisuuteen

Työperusteisen maahanmuuton lisääminen edellyttää tehokasta työelämän väärinkäytösten ja syrjinnän torjumista.

Miksi työperusteista maahanmuuttoa

Suomessa nopeimmin kasvavat yli 70-vuotiaiden ikäluokat. Työikäisten suomalaisten väheneminen näkyy selvästi.

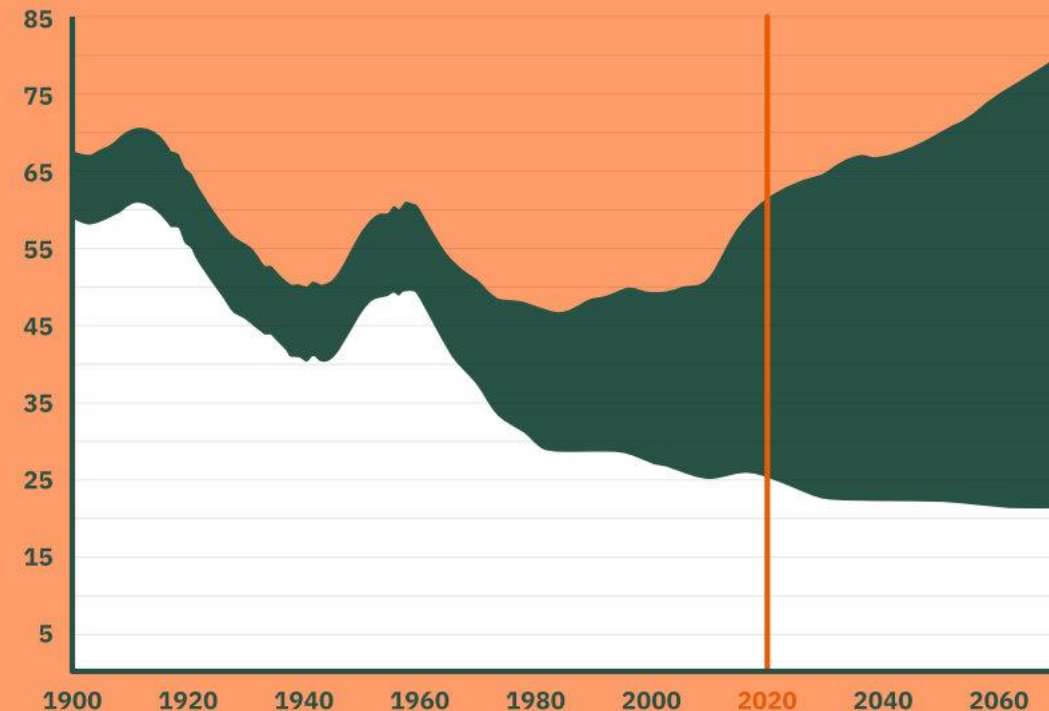
Työikäisen (15–64 -vuotiaiden) väestön määrä oli Suomessa suurimmillaan vuonna 2009 (3,55 miljoonaa henkilöä). Vuoden 2060 lopussa työikäisen väestön määrä Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan 3,1 miljoonaa henkilöä, mikä on runsaat 310 000 henkilöä nykyistä vähemmän.

Yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa nykyisestä 1,3 miljoonasta lähes 1,8 miljoonaan. Alle 15-vuotiaiden määrä vähenee 0,84 miljoonasta 0,63 miljoonaan.

Työmarkkinoilta siis poistuu enemmän ihmisiä, kuin sinne tulee uusia vuosikymmenten ajan.

Huollettavat/100 työikäistä 1900-2070

■ Alle 15-vuotiaat   ■ 65-vuotiaat ja sitä vanhemmat

Ilman maahanmuuttoa Suomi näivettyy

Osaajapula on Suomessa yhä suurempi kasvun este. TEM:n laskelmien mukaan jopa yli satatuhatta työpaikkaa jää vuosittain syntymättä, koska työnantajat eivät löydä sopivaa työvoimaa.

Osaamisen ennakointifoorumin mukaan vuoteen 2035 asti Suomessa avautuu keskimäärin yli 60 000 työpaikkaa vuosittain. Työmarkkinoille tulevat ikäluokat eivät riitä täyttämään näitä paikkoja.

Koulutuspaikkojen lisääminen ja aktiivinen työvoimapolitiikka ovat hyödyllisiä, mutta riittämättömiä toimia. Suomen täytyy konkreettisilla toimilla houkuttaa maahanmuuttajia – sekä töihin että opiskelemaan.

Investointien saaminen edellyttää osaavan työvoiman saatavuutta nopeasti ja varmasti. Kilpailemme osaavista työntekijöistä niin EU-maiden kanssa kuin globaalisti.

Maahanmuuttajien houkuttelu Suomeen ja heidän saamisensa jäämään edellyttävät monia toimia kuten puolison työnhaun tukea.

Etlan selvitys maahanmuutosta

Kokoaikatyötä tekevät tuovat Suomen julkiseen talouteen enemmän verotuloja kuin synnyttävät tulonsiirtojen tarvetta, vaikka toimisivat näiden alojen alimmilla työehtosopimusten sallimilla palkkatasoilla.

Tutkimuksessa tarkastelluilla aloilla sekä keskipalkalla työskentelevä henkilö että alinta työehtosopimuksen mukaista palkkaa saava kokopäiväinen työntekijä maksavat kaikissa ammattiryhmissä enemmän suoria veroja kuin saavat tulonsiirtoja.

Työn perässä muuttavat ovat usein koulutetumpia kuin kansainvälisen suojelun nojalla maahan tulleet.

Maahanmuutto ja työvoiman parempi saatavuus voivat kasvattaa investointeja ja saada yritykset laajentamaan toimintaansa.

Maahanmuuttajien osuus työllisistä on vähintään kaksinkertaistunut lähes kaikissa ammattiryhmissä vuosien 2010 ja 2020 välillä.

Suomessa asuvien ulkomaan kansalaisten työllisyysaste on kohonnut viimeisen vuosikymmenen aikana ja ero suomen kansalaisten työllisyysasteeseen on kaventunut.

Lähde: Työllisten maahanmuuttajien määrä on kasvanut Suomessa (Etlä Raportti 136)

Suomen markkinointi työntekomaana

Vahvistetaan positiivista maakuvaa, työmahdollisuuksien ja vetovoimatekijöiden markkinointia sekä tiedottamista rekrytointimahdollisuuksista ulkomailla suomalaisille työnantajille. Erityisvastuu tästä Business Finlandilla ja edustustoilla.

- Yhteiskunnan toimivuus ja maan yleinen elintaso, hyvät työolot, luonnonläheisyys, puhdas ilma, turvallisuus, hyvä koulutusjärjestelmä, kattava ja hyvätasoinen sosiaaliturva, työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen, perheiden palvelut, korkea teknologia

Aloitetaan Pohjoismainen yhteistyö maakuva-työssä ulkomailla.

Jatketaan poikkihallinnollista Talent Boost –toimintaohjelmaa, joka vastaa korkeasti koulutettujen houkuttelusta ja Suomen pitovoiman lisäämisestä.

Luodaan paluumuuttajille mahdollisuus lähdeveron hyödyntämiseen.

Hyväksytään työhön tulevan sekä hänen perheensä maahanmuutto- ja asettautumiskustannukset kokonaan verovähennyskelpoisiksi.

Parannetaan oppilaitosten ja yritysten mahdollisuuksia lähtömaakoulutusten tarjoamiseen.

Oleskelulupien käsittelyyn kuukauden määräaika

Työntekoon perustuville oleskelulupahakemuksille asetetaan yhden kuukauden enimmäiskäsittelyaika. Jos hakemusta ei ole käsitelty määräajassa, katsotaan lupa myönnettyksi. Em. tavoitteen lisäksi yli 4 000 €/kk ansaitseville asetetaan yhden viikon enimmäiskäsittelyaika. Käsittelyaika lasketaan hakemuksen jättämisestä lukien.

Otetaan käyttöön työnhakuviisumi ja mahdollistetaan työperusteisen oleskeluluvan hakeminen Suomeen saapumisen jälkeen.

Otetaan käyttöön oleskeluluvan hakuun sähköinen tunnistautumismahdollisuus Suomen edustustoissa maissa, joissa se voidaan luotettavasti järjestää.

Otetaan käyttöön ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline nopeuttamaan kotoutumiseen liittyvää viranomaisasiointia myös etänä.

Luovutaan saatavuusharkinnasta työntekijän oleskeluluvan edellytyksenä.

Mikäli saatavuusharkinta säilyy, myönnetään työntekijän oleskeluluvat toimialakohtaisesti.

Oleskelulupa opiskelijoille ilman eri hakemusta

Varhennetaan turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeuden alkamista. Nykyisin kolme kuukautta, mikäli tulijalla on matkustusasiakirja ja kuusi kuukautta, jollei ole.

Alennetaan perheenyhdistämisen tulorajoja.

Siirretään maahanmuuttovirasto työ- ja elinkeinoministeriön alaisuuteen.

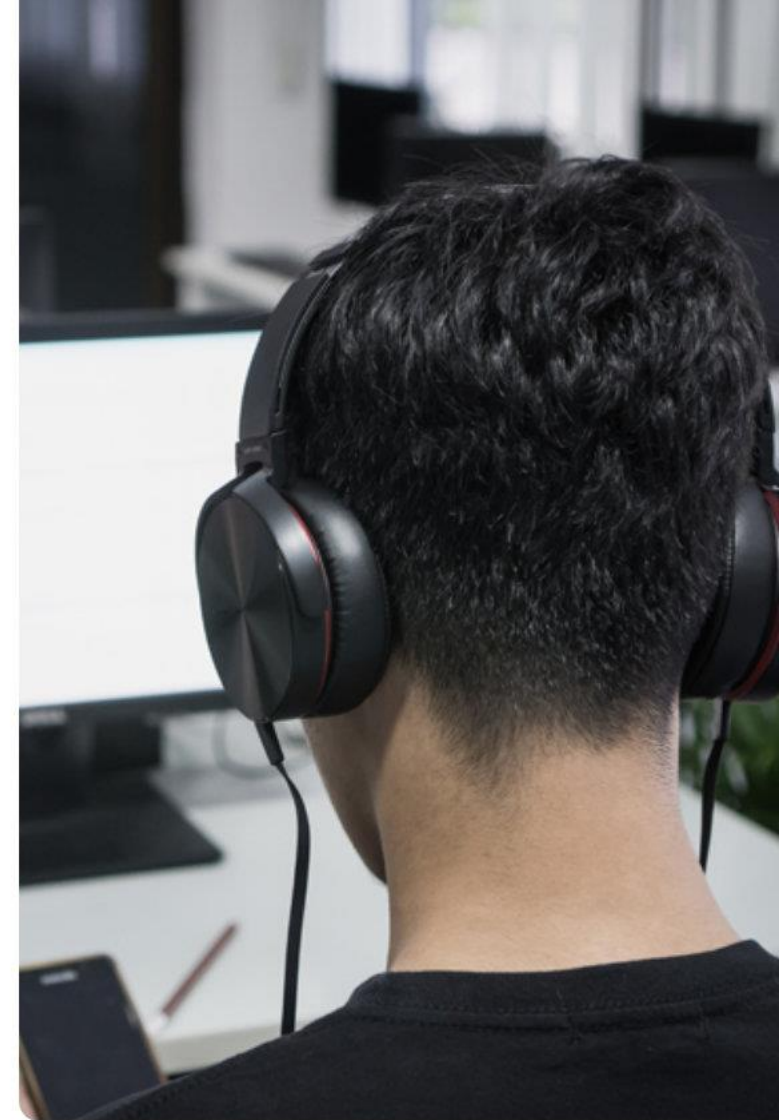
Otetaan käyttöön automaattinen päätöksenteko oleskelulupahakemusten käsittelyssä.

Vakautetaan Maahanmuuttoviraston toimintaa vakinaistamalla henkilöstöä. Nyt noin puolet henkilöstöstä on määräaikaisissa työsuhteissa.

Myönnetään Suomessa korkeakoulututkinnon (yliopisto ja AMK-tutkinnot) suorittaneille oleskelulupa työnhakua varten viran puolesta ilman eri hakemusta.

Otetaan käyttöön pysyvät täydennyskoulutusmallit ulkomailla suoritettujen tutkintojen täydentämiseksi, kuten esimerkiksi sairaanhoitajille suunnattu Metropolian Career Boost –ohjelma:

- Lähihoitajaksi näyttökokeella
- Lisäkoulutuksella sairaanhoitajaksi, 25 – 40 op.

Oleskelulupaprosessi uudistettava

Luodaan oleskelulupien ryhmähakumenettely

- Useita henkilöitä samanaikaisesti rekrytoitaessa hakemusten käsittely ja lupien myöntäminen yhtenä ryhmänä helpottaa viranomaistyötä, käytännön matkustusjärjestelyjä ja muiden palveluiden järjestämistä.
- Työnantajaa ja työsuhdetta koskevat tiedot lupahakemuksiin annetaan vain kerran.

Luodaan menettely, jossa viranomainen (Migri, Poliisi) tekee ulkomaalaisrekisteriin merkinnän henkilön työnteko-oikeuden päättymisestä ja antaa siitä tiedon työnantajalle.

Suomeen asettautuminen sujuvaksi

Tarjotaan kotoutumispalveluita myös työhön tulleille ja heidän puolisoilleen.

Varmistetaan, että englanti on käytettävissä asiointikielenä suurimmissa kaupungeissa sekä viranomaisissa.

Lisätään englanninkielisten ammattitutkintojen suoritusmahdollisuuksia.

Lisätään suomen ja ruotsin kielitutkintojen suoritusmahdollisuuksia.

Järjestetään vieraskielisten lastenhoito- ja oppilaspaiikkojen tarjonta vastaamaan kysyntää. Koulun aloittamisen on oltava mahdollista myös kesken lukuvuoden.

Valtionvarainministeriö, Finanssivalvonta ja Finanssiala vahvistavat ulkomaalaisille nopean ja luotettavan menettelytavan suomalaisen pankkitilin avaamiseksi.

TE- ja Work in Finland –palveluissa tuetaan erityisesti pk-yrityksiä kansainvälisissä rekrytoinneissa sekä henkilöstön asettautumisessa Suomeen.

Opiskelijat töihin Suomeen

Parannetaan ulkomaisten opiskelijoiden kiinnittymistä Suomeen kohdentamalla korkeakoulujen työharjoittelutukia heille.

Mahdollistetaan ulkomaisille opiskelijoille osallistuminen kotoutumispalveluina järjestettäviin kielikoulutuksiin.

Torjutaan hyväksikäyttö työelämässä

Korotetaan työelämässä tapahtuvan hyväksikäytön rangaistavuutta korvaamalla nykyinen kiskonnantapaista työsyryntää koskeva pykälä kiskonnalla työelämässä ja törkeällä kiskonnalla työelämässä. Enimmäisrangaistukset vastaavasti kaksi ja neljä vuotta vankeutta.

Tehostetaan viranomaisvalvontaa varmistamalla ihmiskauppaan erikoistuneen poliisiyksikön valtakunnallinen toiminta ja yhteistyö eri poliisilaitosten kanssa.

Työsuojelutarkastuksia on suunnattava riskianalyysien mukaisesti sinne, missä suojelun tarve on suurin. Tarkastajille on taattava riittävät tulkkauspalvelut tai -apuvälineet.

Myös muita viranomaisia kuten sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöä koulutetaan tunnistamaan mahdollisia väärinkäytöstilanteita.

Viranomaisten yhteistyömahdollisuuksia parannetaan mm. varmistamalla tiedonsaanti- ja oma-aloitteiset tiedonanto-oikeudet niiden välillä (Vero, AVI, ELY, Poliisi, Migri, Sote)

Lisätään tietoa ja tukea

Oleskeluluvan myöntämisen yhteydessä Maahanmuuttoviraston tulee antaa tulijalle tietoa työelämän säännöistä ja työsuojelusta Suomessa. Tietoa on oltava tarjolla laajalla kielivalikoimalla hyödyntäen esimerkiksi SM:n Work Help Finland –sovellusta tai Rikosuhripäivystyksen materiaaleja.

Lisätään työvoima- ja työsuojeluviranomaisten tukea ja neuvontaa ulkomaalaisille erityisesti niillä aloilla työskenteleville ulkomaalaisille, joilla on havaittu väärinkäytöksiä.

Tuetaan maahanmuuttajajärjestöjen mahdollisuuksia auttaa työn tai asunnon menettäneitä työperäisen hyväksikäytön uhreja.

Oikeusministeriö varmistaa Rikosuhripäivystyksen riittävät resurssit vieraskielisten asiakkaiden tukeen.

Elinkeinoelämän
keskusliitto

TEHTÄVÄNÄ HYVÄ TULEVAISUUS